

פרוטוקול מס' 8/ב

מישיבת ועדת העבודה
שהתקיימה ביום רביעי, ה' בשבט תשי"ג (21.1.53)
(בשעה 10.00)

ב ר כ ה : חברי הוועדה:

- ה. ברגר - היו"ר
- ב. מבניאל
- ש. גידי
- ח. למדן
- א. מטופ

מוזמנים:

- מך בר-ניב - היועץ המשפטי של משרד העבודה.
- מר ברנזון - המנהל הכללי של משרד העבודה
- מר אורדננט - מפקח העבודה הראשי בפועל
- מר כהן - נציגי הסתדרות עובדים
- מר אקסלרוד - לאומית

ח ט ר :

- ע. גוברין
- ב. צ. הראל
- א. וילנסקה
- פ. חמדאן
- ז. טברסקי
- ב. מינץ
- מ. קלמר
- ד. שרי
- א. שוסטק
- א. תבורי

סדר-היום: חוק עבודת הנוער, תשי"ב - 1952.

היו"ר ה. ברגר:

מרכז הלשכות מבקש להפגש איתנו בענין התעסוקה, הם בקשו להוסיף עוד היום, אך מכיון שכבר הזמנו נציגים אחרים - הם יופיעו בפנינו ביום רביעי הבא.

נציגי ועדת החינוך ביקשו להפגש איתנו, אך במקום זאת שלחו לנו את העדות הוועדה בכתב, ואלו הן:

א. הערתנו הכללית לוועדת המסנה של ועדת הפנים היא, כי צריך להתאים את הפירושים בחוק עבודת הנוער לפירושים בחוק לימוד חובה. למשל: "ילד" בחוק עבודת הנוער פירושו - מי שעדיין לא מלאו לו 16 שנה; לעומת זאת בחקק לימוד חובה כתוב: "ילד" פירושו - אדם שטרם חלצו לגיל 14. "נער" בחוק עבודת הנוער פירושו - ילד או צעיר; לעומת זאת בחוק לימוד חובה "נער" פירושו - אדם באחד הגילים מ-14 עד 17 ועד בכלל."

דומני שקשה מאד להגיע לפירוש מסוים לשני החוקים גם יחד, כי חלוקת הגילים בחוק לימוד חובה, שונה מזו שבחוק עבודת הנוער.

/. ח. למדן

חוק עבודת הנוער תש"ב-1952,
(הערות ועדת החינוך)

ח. למדן:

השאלה היא בתכנון של הפירושים האלה, ולא בנוסח הסעיפים. השאלה היא: האם רוצים להתאים את החובות ואת הזכויות המוטלות על גיל מסוים, בהתאם ובקשר לאמצעות הלימוד של הנוער?

מר בר-ניב:

בדרך כלל מפרשים בתחילת כל חוק מונחים, שיש להם משמעות טכנית לגבי החוק המסוים. לצורך חוק מסוים יכול "נער" להיות כל מי שגם הגיע לגיל 17, ו"ילד" נביה, כל מי שטרם הגיע לגיל 5 - הכל לפי החוק המסוים.

היו"ר ה. ברגר:

רצוי היה מאד להמונחים בכל חוק וחוק יהיו טוים, אך מכיון מדובר זה לא ייתכן - אין הוועדה יכולה לקבל את הצעת ועדת החינוך, ולהתאים את המונחים שבחוק עבודת הנוער למונחים שבחוק חינוך חובה חיים.

הצעתם הטניה היא:

ב. אשר למע"ף 1 - פירושים, סעיף קטן (ב) בפרק ראשון, הערתנו היא: הניסוח כפי שניתן בסעיף הנידון פוגע בפירושים של חוק לימוד חובה, וכאילו מסחרר את ההורים מלימוד חובה של בניהם, אשר לא הספיקו לגמור בית-ספר יסודי, ולכן אנו מבקשים את ועדת העבודה להכניס בסעיף זה פיסקה, בערך, בנוסחה זו: בתנאי שהדבר לא יפגע בחוק לימוד חובה.

מר בר-ניב:

אינני רואה כאן את הקשר בין שני הדברים. אחת מן הסתים - או שמצליחים בביצוע חוק חינוך חובה, או שאין מצליחים. אם הנוער נכנס להחליף את הוריו לסעה קלה, והוא אינו לומד בבית-הספר, עליהם להפעיל את חוק חינוך חובה, ולפיו להעניש את ההורים, ולא על-פי חוק עבודת הנוער.

היו"ר ה. ברגר:

היה עוד הגיון בדבר, אילו דרשו לא לתת פנקס עבודה לנוער אשר לא קיים אחרי הלימודים חוק לימוד חובה - אך אין להצמיד שני דברים אלה.

מר בר-ניב:

קבלנו חלק מדרישות אנשי החינוך עוד קודם לכן. הם דרשו לא להוציא פנקס עבודה לנוער, אשר לא יוכיח שמלא אחרי הוראות חוק חינוך חובה. כלומר הם דרשו להפעיל סנקציה נוספת לזו הקבועה בחוק חינוך חובה. אנו איננו יכולים להוסיף סנקציה של שלילת לחם ופרנסה. אם הסנקציה בחוק חינוך חובה אינה מספיקה בשבילם - יחזקו אותה. בחוק החניכות למשל נקבע שחניך צריך להיות בעל הסכמה מסוימת - אך אין דבר זה נוגע כלל לשלילת זכות עבודה מן הנוער.

ח. למדן:

אם האב לא יוכל להתמסס בנוער לעזרה, הוא יסלק אותו לבית-הספר, האב יוכל לטעון שהנער בכנס במקרה לחנות.

מר בר-ניב:

אנו עורכים ביקורי בקורת כמה פעמים. על האב למלא עוד כמה וכמה חוקים - אין זה החוק היחיד. אחרת, נצטרך לכתוב גם שאסור לגנוב. נכון הוא, אמנם, שהחלט לקיים ועדה מסותפת של חינוך, מעד ועבודה, כדי להגיע ללכך שאותו מפקח עבודה, הבא לערוך ביקור, לא יצטמצם רק בחוק אחד, אלא יערוך ביקורים אלה לשם ביקורת בקשר לכל יתר הדברים: מעד וחינוך ועבודה. זהו ענין של חסכון מנגנוני.

היו"ר ה. ברגר:
מכיון שאין להוסיף חקיקה של שלילת לחם מן הנוער, נוחף לחקיקה הקיימת בחוק חינוך חובה - אין הוועדה יכולה לקבל את הצעת ועדת החינוך.

ההצעה הסליסית היא:

"ג. אשר לפרק שני: גיל עבודה ועבודות אסורות, המטפל בילדים שטרם הגיעו לגיל 14, מבקשת ועדת החינוך והתרבות להתחשב - בהיתר או באיסור של העבודות המוזכרות בפרק זה - בפרק שני של חוק לימוד חובה, סעיף 4 - חובת לימוד חידור."

מר בר-ניב:
בפרק השני קובעים מקרים מסוימים שבהם מותר להחיר העבודת לטסה מגיל 14, הם טוענים שיש להתחשב, בזמן מתן ההיתר, בחוק חינוך חובה.

החבר הזה, למעשה, נעשה, כי בסעיף 4(ב) כתוב: "טרם העבודה יקבע להיתר כזה את התנאים הדרושים לדעתו על סנת לטטור על בריאותו של הילד, להבטיח את התפתחותו הגופנית, החינוכית, הרוחנית והמסורית, ועל סנת להבטיח מנוחה של 14 שעות..."

המלה "חינוכית" חופפת גם את חוק חינוך חובה, ואף יותר מזה - אין אנו מצמצמים בחוק לימוד חובה בלבד, ואם הנער לומד בבית-הספר, הוא סמילא, זקוק להיתר טסט.

היו"ר ה. ברגר:
מכיון שהצעתם זו סמילא כלולה בחוק - אין לצד מה להוסיף עליה.

ההצעה הרביעית היא:

"ד. בקטר לאסור בפרק סליסי של חוק עבודת הנוער, אנו מבקשים להוסיף בסעיף 11, סעיף קטן (ג), כי בפנקס העבודה של נער אשר לא גמר בית-ספר יחודי או בית-ספר לנערים עובדים, לפי חוק לימוד חובה, יחשה סעיף המאסר את ביקוריו בבית-הספר."

אינו

מר בר-ניב:
זהו ענין לסעיף 11, המטפל בבדיקות הפנואיות. הם מבקשים שבסעיף, שבו מדובר על פנקסי עבודה - וזהו סעיף 27 - ייאסר משהו על מצבו של הנער בהשכלה כללית.

סעיף 27 קובע שחייב להיות פנקס, והם מבקשים לאסר מה צריך להיות כלול בפנקס. זה אינו ענין לחוק, אלא לתקנות, כטס שלא כתוב בחוק שבפנקס יש לרשום את שמו של נער, את גילו, את שם הוריו. כאשר נטפל בהכנת הפנקס, נקבל לתשומת לבנו הערה זו, שיש לשים לב לחוק לימוד חובה. על הוועדה להחליט כי היא מעבירה הערה זו למסדר העבודה, והוא יקדים לה תשומת לב בסעת הכנת פנקס העבודה.

היו"ר ה. ברגר:
ההצעה החמיסית היא:

"ה. אשר לפרק רביעי: הדרכה בבחירת מקצוע, אנו מניחים שההכוונה המקצועית תיעשה לאחר בדיקה פסיכוטכנית. אם לא כן הדבר, אנו מציעים לדון בבעיה זו ולהכניס את התיקון הדרוש."

מר בר-ניב:
כאשר נאסר בחוק שהדרכה תינתן בסיים לב לתכונותיו האיטיות - כולל דבר זה גם בחינה פסיכו-טכנית. אנו בכרונה לא התמטנו במלים פסיכו-טכנית, מכיון שהולך ומטורט הנוהג לזמנות הדרכה מקצועית עם בחינה פסיכו-טכנית. הדרכה מקצועית ובחינה פסיכו-טכנית - אינם זהים, ואילו הדרכה מקצועית בסיף לב לתכונותיו האיטיות של הנער, כוללת גם בחינה פסיכו-טכנית, ואף יחסית ארנה יותר רחב טכנינה כזו בלבד.

21.1.1953

חוק עבודת הנוער תש"ג-1952.
(הערות ועדת החינוך)

ההערה הששית היא:

הינ"ר ה. ברנר:

ו. אשר לפרק חטי"סי, סעיף 23, סעיף קטן (א), אנו מבקשים להכניס לא רק "מוסד מוסמן להשתלמות", כי אם גם "בית ספר ערב לנערים עילדים" אשר לא גמרו חוק לימודיהם במסגרת חוק לימוד חובה - כלשונו בחוק לימוד חובה, פרק שני, סעיף 4(ג).

באותו סעיף 23 יש סעיף קטן (ד) הקובע; כי:
"הוראות סעיף זה באות להוסיף ולא לגרוע

מר בר-ניב:

מהוראות סעיף 4(ג) לחוק לימוד חובה, תש"ס - 1949(3).

כדי שוועדת החינוך לא תחשוב לעקטנות מאדו סירוב לכלול הצעותיה בחוק - הריני לטוב לבם, כי בהכנת החוק הזה הסתמך משרד החינוך, והיתה ועדת חינוך - שיטתו בה מוטחים - שחלק מהצעותיה נתקבלו, במידה שהן הולמות את רוח החוק הטובה לפנינו.

ס ל כ ו

להערות ועדת החינוך בקשר לחוק
עבודת הנוער, תש"ג - 1952.

א. אין להתאים את הפירושים בחוק עבודת הנוער תש"ג - 1952, לחוק לימוד חובה, תש"ס - 1949 - מכיון שהחומר של שני חוקים אלה אינו זהה.

ב. אין ועדת העבודה רואה אפשרות לקבל את ההצעה להכניס סעיף "בתנאי שהדבר לא יפגע בחוק לימוד חובה", מכיון שפירושו של סעיף כזה יהיה: שנקציה של שלילת לחם מן הנער.

ג. הצעת ועדת החינוך בקשר לפרק השני - גיל עבודה ועבודות אסורות, בענין היתר או איסור של העבודות המוזכרות בפרק זה - התחשבות בטרק השני של חוק לימוד חובה, סעיף 4 - כלולה בחוק משלתחילה.

ד. הצעת ועדת החינוך לקבוע בפנקס העבודה של הנער סעיף, הקובע את ביקוריו שלילת-הספר - מתקבלת על דעת הוועדה, אך אין מקומה בחוק, אלא בתקנות לביצוע החוק. ההצעה תועבר לתשומת לבו של משרד העבודה, בסעת הכנת פנקס העבודה.

ה. הנחת ועדת הקצנצף, כי בחינה פסיכו-טכנית כלולה בהדרכה המקצועית - הנחה נכונה היא. ההדרכה המקצועית - מוללת גם בחינה פסיכו-טכנית, ואף הרבה יותר מזו.

ו. סעיף 23(ד) עונה לבקשת ועדת החינוך והוא בא להוסיף ולא לגרוע מהוראות סעיף 4(ג) של חוק לימוד חובה.

הינ"ר ה. ברנר:

אני מקדם בברכה את נציגי משרד העבודה, ה"ה ברנזון ואורדננס.

מר ברנזון:

באתי כדי להחביר בקצה מה עלול חוק זה לחייב כדי לבצע אותו, כי ברור שאיס סאתנו אינו מתכוון לקבל חוקים, אשר יסארו על הניד בלבד. התעוררנו לעשות דבר זה, משום שהלכה ונוצרה אצלנו הדגשה שאין התאמה מספקת בין קבלת חוקים לבין הדאגה לבצועם התקין והיעיל. ברור לנו שהדברים מוכרחים לשת בד בנד, ואי-אפשר לעשות את האחד, מבלי להבטיח את הדבר השני.

סר ברנזון

חשבת ספגישא זו, לא תהיה עם חברי ועדת העבודה בלבד, אלא סיסותפו בה גם חברי ועדת הכספים, כי במדה שהדבר מחייב תקציב ומנגנון וכלי עבודה מסוימים, ברור שבחופו של דבר הענין יצטרך לבוא בפני ועדת הכספים של הכנסת, כדי לתת לזה תוקף. ברור שאתם קובעים את הנוהג, וייתכן שהנוהג הנכון הוא שוועדת העבודה תדון בזה, תקבל מסקנות ותעביר אותן לוועדת הכספים. אינני יודע אם נציג מסדר העבודה יהיה נוכח בזמן הדיון על התקציב - וחוק זה לא יופעל אלא בסגול התקציב החדשה, לאחר חודש אפריל. אפשר יהיה, על-כל-פנים, להתחיל בהכנות לביצוע חוק זה - גם אם נקבל את התקציב הדרוש בראשית שנת הכספים הבאה, - רק אז, ולא לפני כן.

אפתח במסירת כמה מספרים על המצב באותה המחלקה - מחלקת הפיקוח על העבודה - שהיא סמונה אצלנו על ביצוע חוקי העבודה:

בסך הכל יש במסדר כ-32 ספקחים או עובדים בפיקוח, והם מתחלקים כדלקמן: במרכז - 6 אנשים (ביניהם ספקח העבודה הראשי); בירוסלים - 4; בתל-אביב - 13; חיפה - 9. בכל מחוז יש אחד שהוא הסמונה על כל המפקחים והוא נקרא ספקח עבודה.

מתוך 32 ספקחים, 26 - כפי שהנכם רואים - מסצאים בטדה, ופועלים בפיקוח כמס, ואילו 6 מנהלים את העבודה ומכוונים אותה, ואף ספקחים על פעולותיהם של האחרים. אנשים אלה הספיקו, בשנת 1951, לערוך קרוב לצורים אלף ביקורים - ביקורי ביקורת במקומות עבודה. בתסעה החדשים של 1952 הספיקו לערוך קרוב ל-15 אלף ביקורים. יוצא, שהפרופורציה כמעט ואינה מסתנה. מכלל ביקורים אלה, ערכו המפקחים 1871 ביקורים של פיקוח על עבודת נשים, ילדים, שעות עבודה, חפשה שנתית ועבודת לילה - בשנת 1951. כלומר 9 1/2% מכלל הביקורים באותה השנה. בתסעה החדשים של 1952 הם ערכו 1409 ביקורים, שהם 9 1/2% מכלל ביקורי הפיקוח במקומות העבודה.

יוצא, איפא, שבדרך כלל ספקח עבודה עורך קרוב לאלף ביקורים במסך השנה במקומות עבודה. כדי להראות לכם, כי מספר זה אינו בסוף כלל, וצ"י הוא, למעשה, אף עולה על המקובל בארצות אחרות - ובמיוחד אם ניקח בחשבון, כפי שאמכיר אחר-כך, את התנאים הקשים בהם הם פועלים, גם מבחינת כלי התחבורה והעזרה המסרדית שהם מקבלים - נראה שאין לבוא בטענות ותדעושת כלפי המפקחים, שהם אינם עושים כמיטב יכולתם.

והנה כמה מספרים: בשנת 1949 ערך כל ספקח בנורבגיה, 678 ביקורים במסוצע; בשנת 1950 - 740 ביקורים במסוצע. ונורבגיה יכולה לסמס דוגמא טובה בנידון זה. (ח. למדון: מה זה ביקור?) בכל הארץ. יש לנו 3 סניפים: האנשים יושבים בתל-אביב, ירוסלים וחיפה, והם מבקרים בכל הארץ. מיושב בירוסלים, מגיע עד אילת. ביקוד במקום עבודה - פירוסון; כניסה למפעל.

אם נחשב זאת לפי ימי-עבודה, הרי הם בערך 250, כי עלינו לחשב גם את הסבתות, חגים וימי חופשה, מחלה ועתודות. אצלנו מגיע החישוב לארבעה ביקורים ליום, ואילו אצלם ל-2 1/2 ביקורים ליום.

בסווצריה: ב-1947 ערך כל ספקח במסוצע

766 ביקורים. בשנת 1948 - במסוצע - 874 ביקורים.

היו אלה מספרים כלליים על המחלקה ועל פעולותיה עתה ננסה לנתח כמה יעלה חוק זה למדינה. לאחר בדיקה בכל אותם המקומות שאפשר היה לערוך אותה, אמסור לכם כמה מספרים, שתוכלו לעיין בהם.

הגענו לכלל מסקנה שבפני מבצעי החוק - חוק

/. עבודת הנוער

21.1.1953

חוק עבודת הנוער תשי"ג-1952
(הערות מסדר העבודה)

סר ברנזון:

עבודת נוער - יעמוד התפקיד לפקח על 54 אלף נערים עובדים וכ- 6 אלפים ילדים, שלפי הוראות החוק, גם עבודתם תהיה אטורה, ויהיה צורך לדאוג שהם לא יועסקו בניגוד לחוק. (הינו"ר ה. ברנזון) אלה הם ילדים העובדים עכסו?) ילדים, שיש להנציח כי הם עובדים, וצריך יהיה להוציאם מן העבודה ולפקח שלא יעבדו.

כיצד הגענו למספרים אלה? התבססנו על חומר סטטיסטי ואינפורמאציה שקבלנו מן הלשכה המרכזית לסטאטיסטיקה, והחומר הרצוי במקומות העבודה, וגם חומר שקבלנו ממסרדי החינוך, החקלאות, הסעד והבריאות. מספר הנערים בגיל 18 - 14 באמצע 1952 הגיע ל-93,500, מהם 48,500 נערים ו-45,000 נערות. הנצער הערבי באותם הגילים מגיע לקרוב ל-14,000.

עתה, צריך היה להגיע לאומדנה של אותו חלק מן הנוער המועסק בעבודה. צריך היה להוסיף לזה את מספר תלמידי בתי-הספר התיכוניים, בכל הגילים, בערך 30,000 - אלה מספרים שקבלנו ממסרד החינוך:

ברור שבמספרים אלה יש אלמנטים של אי-בהירות, כפי שיש בכל סטאטיסטיקה, ואולי אף יותר סטאטיסטיקה, כי זה אינו דבר בטוח כלל, אך בסופו של דבר זה מסתכם ומגיעים, פחות או יותר, למסקנה. והרי פירוט של מספר זה:

- נערים בגיל 17 - 14 המבקרים בבתי-ספר עממיים - 6,000 -
- תלמידי ישיבות אחיות מתלמודות - 2,300 -
- בנות דתיות שאינן לומדות ואינן עובדות - 1,000 -
- 50% מן הנערים הנמצאים תחת פיקוח רשות המבחן - 800 -
- 50% מן הנוער הערבי המועסקים בחקלאות (הפיקוח אינו חל על מסק הורים) - 7,000 -
- 15% מן הילדים היהודים עובדים במסגרת החקלאית -
- טוליות - אלה שיהיו בטיפול מיוחד, אם כי החוק הזה חל גם עליהם - 4,200 -

מזה יורד בסך הכל - 56,800. אולם אנו מורידים מהסכום הכללי הזה הערכה של 10% של התלמידים הסוביים, שבדאי חלק מהם עובד עבודה חלקית, ויש כאלה שגילם עולה על 18 והם מסתלים ללמוד במקומות אלה. צריך להוריד מזה 53,000, ואז נשארים 54,000 נארים עובדים, שיש לפקח עליהם. מספר הילדים, לפי ההערכה, העובדים כיום ושיצטרפו להוציאם ולקיים לגביהם את הפיקוח, מגיע ל-6,000. זאת אומרת, שביחד, יש להנציח שהפיקוח ישתרע על בערך 60,000 בני-נוער.

מספר בני-הנוער אינו קובע. הקובע הוא מספר מקומות העבודה, וכאן קשה מאד להגיע להערכה. אבל, ידוע שבמסגרת המכריע - ב-90/95% של מקומות העבודה - אין יותר מנער עובד אחד או שניים. אפשר למנות על האצמעות מקומות שבהם מועסקים מ-10 עד 20 נערים. אנו רוצים לצאת מן ההנחה שבמסוצע עובדים במקום 2 נערים. זו אינה הערכה גבוהה מדי, אלא להיפך: אולי אף נמוכה מדי. - ואז, אנו מגיעים לערך ל-30,000 מקומות עבודה.

כעת, השאלה היא: כמה פעמים יש לבקר במסך השנה במקום עבודה. הנחתנו היא, שיש לבקר במקום לפחות פעמיים, כדי שאפשר יהיה להפעיל את החוק במלואו. אם הנך מבקר פעם אחת, ואינך עוקב... / אחרי ..

סדר ברנזון:

עוקב אחר סלול ההוראות - הכל הולך לטמיון, כי בעל המפעל יודע שתעבור שנה, עד אשר יבקרו מצלו שנית. אך גם אם נניח שיבקרו רק פעם אחת בכל מקום עבודה - פירוטו: 30 מפקחים.

כל זה אמור לגבי חוק עבודת הנוער. אך אינני מתאר לעצמי שיהיו מפקחים, שעבודתם היחידה תהיה אך ורק ביצוע חוק עבודת הנוער. אין זה חסכוני. ישנן ארצות שטס אמנם נהוג כך, שיש מפקחים לכל חוק עבודה לחוד. אצלנו במסדר הסתמן הקו, שיהיה חלוקה פונקציונאלית: יהיו מפקחים בעלי ידיעה טכנולוגית, אשר ידאגו לבטחון ורווחה במקומות העבודה; ויהיו מפקחים מוציאליים, שיידאגו לחוקי עבודה מוציאליים: עבודת נוער, עבודת נשים, שעות עבודה, חופשה שנתית, איסור אפיית לילה ועוד חוקים שנקבל בהמשך הזמן. ברור, שאם המפקח צריך לבקר במקום עבודה מכמה וכמה בחינות - ביקורו צריך להיות מסוּך יותר, והוא מחייב עבודה גדולה יותר במסדר וביקור רציני יותר - דבר העלול להפחית את מספר הביקורים שכל מפקח יוכל לערוך במסך השנה. אך גם אם לא נגדיל את מספר האנשים על-ידי כך, דומני שאם נאמר שדרושים 30/40 אנשים לצורך ביצוע חוקי עבודה מוציאליים - יהיה זה המינימום הדרוש. כפי שראיתם רק כ-10%, למעשה, מן הפיקוח פועל בטוח זה. זאת אומרת, שאפשר להניח שרק 3 אנשים מתוך 30 מפקחים, מטפלים בביצוע החוקים המוציאליים, ואם רוצים לעשות את המלאכה כדבעי, יש להכפיל מספר זה פי 10 ואף יותר מזה.

ב. מבניאל:

מכיון שעלי ללכת עתה, אבקש לקיים דיון על דברי סדר ברנזון בישיבה הבאה, בהתחשב עם הקו הכללי לצמצום במנגנון, וייתכן שבצורך להחליט טיט להעביר חלק מן המנגנון הקיים, לפעולה זו.

סדר ברנזון:

אני בזעקתי לענין זה, מפני שאני עוקב אחרי הפיקוח, ואני יודע מה הם הקשיים שנתקלים בהם, ויכולתי לתאר לעצמי את טבעו של הפיקוח, לאחר קבלת חוק מסועף כזה. לכן, החלטנו, שכל חוק שיובא לכנסת, ילווה לא רק בדברי הסבר על תוכנו, אלא אף בדברי הסבר על מה שהוא מחייב מחייבה תקציבית ומה שהוא מבגונונית. דבר זה ייעשה, עוד בטרם יובא החוק לקריאה ראשונה. לא עסינו זאת לגבי החוק הטובה בפניכם - ועל-כן, חשבתי זאת מחובתי לבוא בדברי הסבר אלה לכאן.

ברצוני לנגוע בשתי נקודות נוספות בחוק זה. מדובר כאן בבדיקות רפואיות. אנו מקווים, כי דבר זה לא יחייב את הממשלה להגדיל את מנגנונה, או לקבוע תקציב מיוחד לזה, שזוהי שבדיונים מוקדמים שהיו לנו עם קו"ח של ההסתדרות, נאמר לנו שהם, בגור תפקידיהם הרגילים, לגבי בני המבוטחים ומקומות המסלמים מס מגביל - יעסקו בענין זה. יכול להיות מדבר זה יחייב אותנו לקבוע מפקח עבודה בכל מחוז, אדם בעל השכלה רפואית, רופא, כדי שהוא יוכל לרכז את הדברים בקשר עם מסדר העבודה, והוא יהיה המסדר ביימשי העבודה לבין קופות-החולים במקומות הטובים.

הדבר האחרון - הוא ענין התחבורה של המפקחים. כפי שאמרת, יש לנו בחך-הכל 32 מפקחים כיום. מוחכם, שכל מפקח עבודה הוא פקיד נדרש. פירוטו של דבר, כי הוא זכאי לקבל טכונית ולהנות מההנאות הרגילות של פקיד נדרש. למעשה, מכל האנשים העובדים כיום, יש טכונית רק למפקח הואסי, - וגם היא טסמט אותו עוד מתקופת המנדט, שקיבל אותה בזמנו - ולעוד 3 מפקחים אחרים, שוסף לכך, טעמיד המסדר, מתוך דיכונ המכוניות שלו, חצי טכונית ל-4 מפקחים; כלומר, 3 ימים בטבוע בירוטלים. טכונית אחת בתל-אביב ובחיפה - טכונית וחצי. זאת אומרת, 3 טכוניות בכל הארץ לצרכי המפקחים: טכונית אחת ל-10 מפקחים. יש לזכור שעבודת המפקחים היא בעיקר במקום העבודה (בזמן המנדט היתה לכל מפקח טכונית טעמדה לרטות עבודתו). (סדר ברנזון): מספר המפקחים כיום לא עלה לאומת מספרם ..

מר ברנזון:

מספרם בימי הסנדס, אם כי מספר מקומות העבודה עלה פי-כמה).

ברור שהפתרון הטוב ביותר היה, אילו קיבל כל מפקח טכניתי. (ח. למדן: מה מחייב דבר זה מבחינה תקציבית). מכונית לפקיד נדרס, נרכסה על-ידי הפקיד - במקרה כזה יש לדאוג למתן הלוואה לפקיד, והוא מחזיר אותה קמעה-קמעה במסך מספר שנים. אין דבר זה מחייב הוצאה מטלתית, אלא הלוואה מטלתית.

בין המפקחים ישנם 3 אנשים, שהם מוכרחים להיות פקידים נדרסים. בלעדי זאת, אין הם יכולים למלא תפקידם. אלה הם בודקי-הדוודים. זהו דבר מיוחד במינהל מניעת תאונות. אם חייבים, לפי החוק, לבדוק את הדוודים לפחות אחת ל-14 חודס. ברור שכל עבודתו של בודק כזה, היא בנסיעות מסקום עבודה אחד למסנהו. בלי מכונית - עבודתו אינה עבודה. אחר-כך היינו מתפקדים בתכנית לנועה, שכל מפקח יקבל מכונית אחת, פעם אחת לשבוע. זאת אומרת, שלכל 5 מפקחים - תהיה מכונית אחת. (הי"ר ה. ברנזון: הכוונה היא, שהם ינהגו בעצמם) אין, אם פקידים נדרסים מקבלים מכוניות - דבר זה מקל על המסדר, והוא אינו צריך לתת לפקיד מכונית. אך במידה שהם אינם מקבלים מכונית, או אינם יכולים לרסוס אותה לעצמם מחוסר כסף - מוכרח המסדר להעמיד לרשותם את כלי התחבורה.

מסרתי לכם את כל המספרים האלה. ודומני, שכדי לבצע את החוק הזה, ואת כל החוקים הסוציאליים, - כי כפי שהחברתי הפיקוח ייעשה לגבי כל החוקים האלה - יהיה צורך בתקציב של כרבע מליון לירות.

אנו מודים למר ברנזון על דבריו. את הדיון נקיים בשבוע הבא.

הי"ר ה. ברנזון:

אנו מקדם בכרחה את נציגי הסתדרות עובדים לאומית, ה'ה כהן ואקסלרוד. אני מבין טיט להם כמה העדות לגבי חוק עבודת הנוער.

ברצוננו להעיר כמה הערות בקשר לחוק עבודת הנוער, אך לא נמלא חובתנו אם לא נציין במיפוק את פעולתה של המסלה, בהביאה חוקים מתקדמים בשטח העבודה - ואחד החוקים הבא למלא את החסר, הוא חוק עבודת הנוער. אנו מקדמים בכרחה את עצם הגסת החוק הזה לכנסת - אך יש לנו כמה הערות.

מר כהן:

סעיף 13 קובע כי העתקת-עבודה של הבדיקה הרפואית יסלח למעביד של הנוער וללסכת העבודה הכללית. לעומת זאת, נאמר בתחילת החוק, כי "ילד", פירוטו, כי סלא מלאו לו 16 שנה, ונוער הוא מגיל 16 - 18 - ונוער פירוטו שני הדברים יחד. לטכת העבודה מטפלת רק בעובדים מגיל 17 ומעלה, ואילו החוק הזה מטפל בארבעה סנתונים - מ-14 עד ל-18, ז.א. לטכת העבודה מטפלת רק בסנתון אחד מגיל 17 עד 18. איננו מבינים מדוע צריכים לסלוח העתק של הבדיקה הרפואית ללסכת העבודה הכללית, בטעה שהנוער טדם הגיע לביל 17, והוא אינו מנפיע כלל בלסכת העבודה הכללית. היינו מבקשים סוועדת העבודה תסליץ על הכנסת תיקון בחוק זה, שיקבע הקמת לטכת עבודה מטלתית לנ-ר.

בסעיף 29 נאמר בין הסיאר, כי במועצה יסתתף גם ב"כ לטכת לעבודה הכללית. לדעתנו, יש כאן סתירה, מכיון שלסכת העבודה הכללית אינה חולטת על לטכת העבודה לנוער.

הי"ד ה. ברנר:

האמת היא, כי חוק זה אינו מטפל כלל בסליחת הנער לעבודה. החוק מטפל בנער עד הרגע שסולחים אותו לעבודה, הוא קובע איזה נער יכול לעבוד, והוא מטפל בנער לאחר שהוא נכנס לעבודה. אך הוא אינו מטפל בסאלה מי וכיצד הוא נשלח לעבודה. על זה, בודאי יבוא חוק מיוחד, שיסדיר את שאלת התעסוקה. דבר זה אומר שיש להחיש את כל הבעיה הזו, שאנו יודעים שהיא קיימת. (מר בר-ניב: כפי שהבינותי, הכוונה לא היתה לכלול דבר זה בחוק עבודת הנוער, אלא להעלות את הבעיה בכלל).

אשר לסליחת העתק המצודה ללשכת העבודה. היתה אמנם התלבטות בענין זה, וזכרם כי רצוי, מאחר שלשכת העבודה סולחת אגסים מנוגדים לאותם מקומות עבודה, אליהם נשלחים הנערים - שהיא תהיה בקורס העניינים ותדע מי נשלח לעבודה ולאן. תחילה הוצע, שהעתק התעודה יישלח לאותה הסתדרות נוער עובד, אשר אליה מסתייך הנער. אנו לא רצינו לקבל זאת, מכיון שבמקרים רבים, לא רצוי שהמעביד ידע לאיזו הסתדרות נוער עובד, מסתייך הנער, ולעתים קרובות, מעוניין הנער להסתיר זאת ממעבידו.

טוב שהנכם מעלים את הבעיה של הקמת לשכת עבודה ממסלתית לנוער - אך היא לא תוכל להפתר בתקון חוק זה.

מר כהן: גם חוק ארגוני התעסוקה, אינו פותר בעיה זו.

מר בר-ניב: אנו הכנסנו מלים אלו, ולא רצינו לתקן את החוק. לדבר זה, כשלעצמו יבוא הסדר, וכרגע שהדבר יוסדר, הוא יסתלב אומומטית גם בחוק הזה.

מר כהן: אשר להרכב המועצה. נאמר כאן שבנציגי העובדים יתמנו לאחר התייעצות בארגוני העובדים. איננו מבין מדוע מטילים חובה להתייעץ רק עם ב"כ הארגון המפעל את המספר הגדול ביותר של עובדים. המחוקקים אמנם הסבירו לנו שיש נוהג ותקדים שיש להתייעץ בב"כ ארגון הפועלים הגדול ביותר. מדוע לא להתייעץ בארגוני פועלים אחרים? אנו מבקשים לתקן את הדבר הזה.

נאמר כאן "לפי החלטת סד העבודה". אנו מבקשים לתקן זאת, כדי לסנוע שרירות לב מצד סד כלשהו, שיהיו חייבים להתייעץ איתו. דבר זה אינו פוגע בסדר העבודה, אך אנו מציעים, כי בכל מקום שנאמר "לפי החלטת סד העבודה" - לא יהיה כתוב הדבר הזה.

במקום שמתובר על בדיקה רפואית כתוב סדר העבודה, לאחר התייעצות עם סד הבדיאות "אמטיבן לכך".

מר בר-ניב: לכם היה דוקא נסיון טוב בטוח זה, ויש להניח סדר העבודה ימטיב כל קופת-חולים, שיהיו לה הרופאים התעשייתיים שיוכלו לטפל בבדיקות אלו, כי לא כל קופת-חולים תוכל לעמוד בדרישות אלו. ישנן קופות-חולים, אשר יכולות להגיש עזרה לחולה, אבל אין להם רופאים תעשייתיים לבדיקות מסוג זה. אין כל חסס, כי המססלה לא תוכל לבצע את הבדיקה, בלי עזרתן של קופות-החולים.

מר אמסלרנד: אם ממסלה תומכת בקופת-חולים - אין כל ספק בדבר, שהיא בעלת כושר של ביצוע של דברים כאלה. האם ענין ההסמכה אינו מיותר לגמרי?

מר בר-ניב:

תכנימו טקופת-חולים עממית או "מכבי"
יכולות להגיש עזרה רפואית ואינן
מתאימות לבדיקה חוקמת ולקביעת סוגי עבודה. אנחנו יכולים לתמוך
ב"הדסה" ו"החסה" אינה מוכנה לזה. בית הבריאות סטראוס, כן מוכן לכך.
אנחנו מעוניינים שהמסכה זו תנתן למקסימום של קופות-חולים, כי לנו אין
אפשרות לעשות זאת בלעדיהם.

מר כהן:

בסעיף 32, הדין בעבירות ועונשין, כתוב
שיוטל קנס של עד 50 לירות על כל נער.
האם הקנס הוא מספטי או אדמיניסטרטיבי?

מר בר-ניב:

זהו קנס מספטי.

מר כהן:

בסעיף 29 כתוב שטופט שלום מוסמן וכו',
ושעיף 32 אינו מוזכר בו.

מר בר-ניב:

זוהי טעות.

מר כהן:

בסעיף טעות העבודה והמנוחה, אנו מציעים
סבוע עבודה יהיה של 36 טעות במקום
40 טעות, כדי לאפשר לנער ללמוד. אנו יודעים שהחוק עומד על נקודה
זו של אפשרות לימוד לנער, אך אנו חוששים שהמעביד לא ירצה להעסיק
נער, אם הוא ידע שעליו ללכת ללמוד, וכי על המעביד לסלם לו עבור
הטעות שהוא לומד.

הסעיף האחרון, שבדצונזי להעיר לגביו
הוא שעיף 36, חקובע שהנער חייב או רטאי להעיר בגד הוריו. לדעתנו יש
לתקן שעיף זה, או לבטלו לגמרי.

מר בר-ניב:

שעיף זה טובה, אך לא בוטל. יש מקרים
שהעד היחידי הוא הנער, ועל-כן קבענו
סאם הטופט ימצא לנכון, יעיד הנער בדלתיים סבורות.

מר אסלרנד:

אנו מעריכים מאד את מערכת המספטים
שלנו, ואנו מומכים על הטופטים שידעו

כמי לדרוס מן הנער להעיד.

בחדסנות זו ברצוננו להעלות בקסה:
כבר כמה פעמים בקטנו סאת מסרד העבודה לסלוח לנו העתקים של החוקים
הסוגטים לכנסת. אנו מקטים לסלוח לנו העתק הטיטות של החוקים, כדי
סנוכל להביע דעתנו לפני הקריאה הראסונה.

הי"ר ה. ברגר:

בקסה זו יכולה להיות מופנית למסרד
העבודה, ולא לועדת העבודה, אשר אליה
מועברים החוקים רק לאחר הקריאה הראסונה בכנסת.

אנו מודים לב"כ הסתדרות עובדים לאומית
על הערותיהם. ביטיבה הבאה נסמע את נציגי סרכז הלסכות.

מר בר-ניב:

ביטיבה סלאחר הבאה, תהיה סאלת סיכום
לגבי סאלת הבצוע, כפי שהביאה בפביכם
מר ברנזון. החברים יוכלו להגיש את הסתייגויותיהם כעבור 10 ימים, כי
ססילא לא יובא חוק זה לפני חוק החביכות.

הי"ר ה. ברגר:

חבר הכנסת קלמר, מבקס לרסום לעצמו הסתייגות
למחוק את הסעיף בדבר העדות.